

(S) SPORTIMONIUM

Erfgoed!

BEWAREN

Gespierd erfgoed in het Sportimonium.

In dit Olympisch museum ontdek je een bijzondere collectie sportvoorwerpen. Foto's , prenten, medailles, films, vlaggen, sportboeken, turntoestellen, sportkledij,... vertellen het boeiende verhaal van 150 jaar sportgeschiedenis. Hoe zagen de eerste fietsen eruit, bestond fitness vroeger ook al? Wie was Victor Boin? Antwoorden op deze en vele andere sportvragen vind je in het Sportimonium.

Maar er is meer! In dit museum over sport zetten we natuurlijk ook je spieren aan het werk. Test je kracht, uithouding, lenigheid, reactiesnelheid en evenwicht en vergelijk je score met die van topatleten. Of... leef je uit in de volkssporttuin. Hier speel en beleef je oude maar leuke sporten.

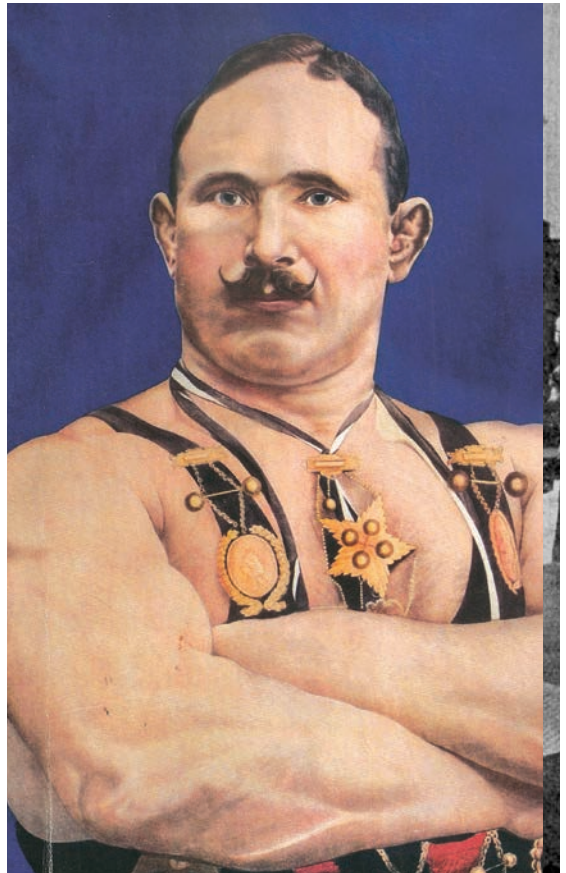
Dit boekje is van:

.....

.....

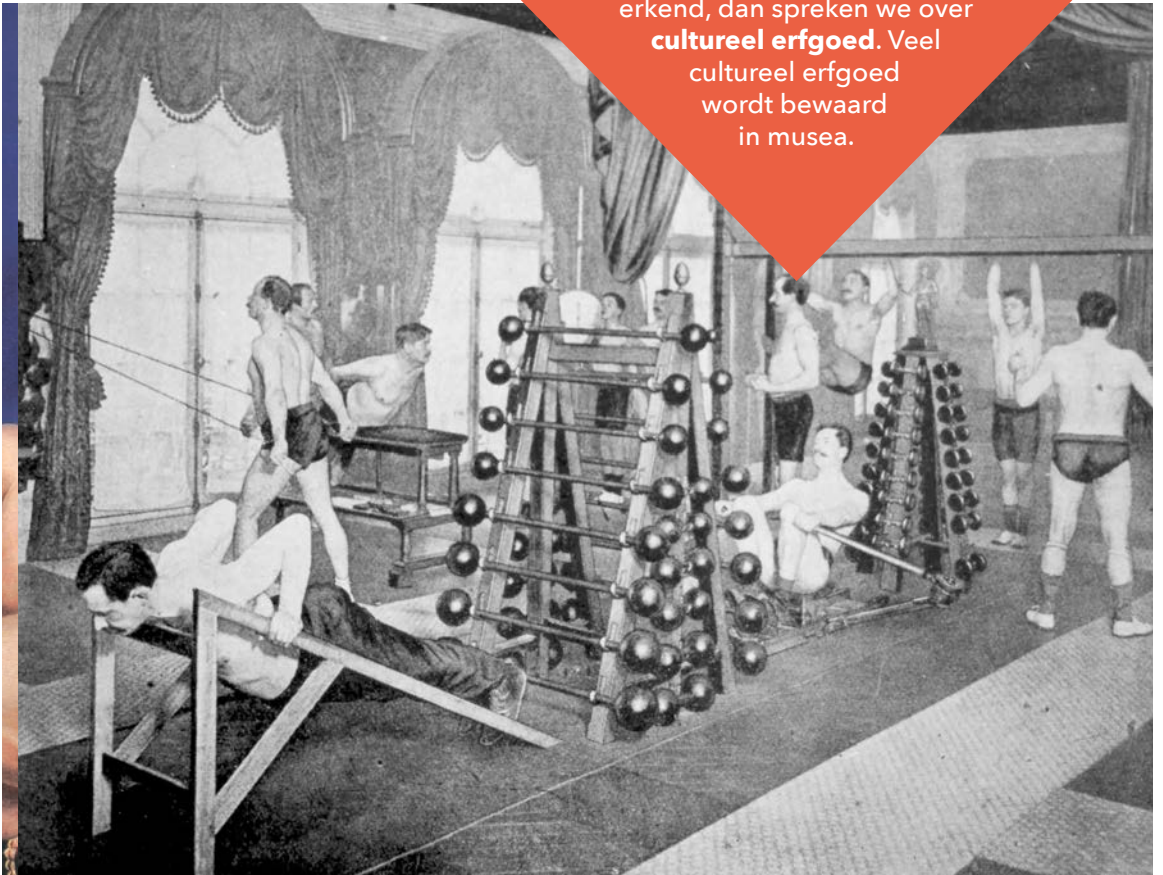
Leeftijd:

.....

ERFGOED

omvat alles, van vorige generaties, wat mensen de moeite waard vinden om te bewaren en door te geven. Mensen vandaag bepalen of ze de erfenis van voorgangers waardevol vinden om te bewaren voor nu en toekomstige generaties. Het kan gaan over **persoonlijk erfgoed**, een voorwerp van je grootouders, een familierecept, een traditie, een wens, gebruik, ... Als erfgoed door de maatschappij als waarde(n)vol wordt erkend, dan spreken we over **cultureel erfgoed**. Veel cultureel erfgoed wordt bewaard in musea.

Psttt : Je hoeft geen topatleet te zijn om plezier te maken in het Sportimonium.

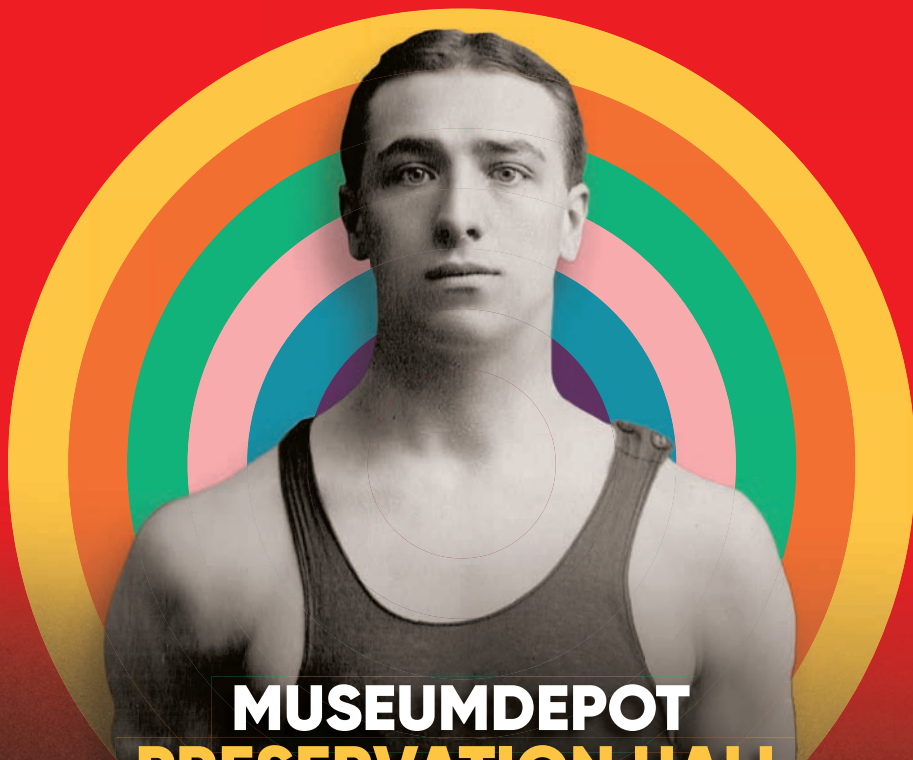
NIEUW!

Sporterfgoed in topconditie!

In het museumdepot: **PRESERVATION HALL VICTOR BOIN** bewaart het Sportimonium **30.000 collectiestukken**, en vele meters archieven.

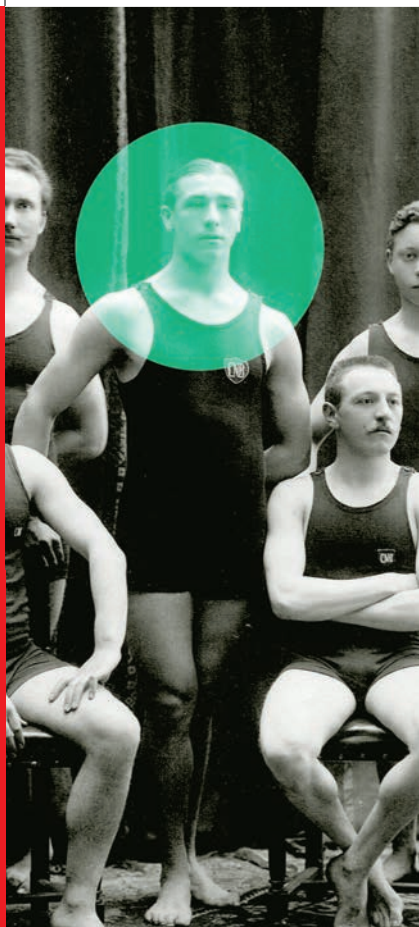
Alle voorwerpen van de collectie die niet tentoongesteld worden, zijn in het museumdepot veilig opgeborgen. De unieke verzameling van het Sportimonium bestaat uit trofeeën, sportmateriaal, medailles, sportkledij, affiches van sportwedstrijden, volksportmateriaal, kunstwerken, postzegels, programmaboekjes, tickets, foto's, films, archieven,

In de **PRESERVATION HALL VICTOR BOIN** kan je ook terecht voor het ontlener van volkssportmateriaal en volksspelen. De uitgebreide sportbibliotheek kan je raadplegen in het documentatiecentrum.

MUSEUMDEPOT PRESERVATION HALL VICTOR BOIN

Waar onze sportgeschiedenis in topconditie blijft

Wat maakte deze man
zo inspirerend
voor ons nieuwe museumdepot?

WIE IS VICTOR BOIN?

(1886-1974)

- Veelzijdig en getalenteerd sportman:
zwemmen, boksen, lopen, ijshockey, jiu-jitsu...
- Olympisch vaandeldrager (1924) en medaillewinnaar
schermen en waterpolo (1908-1912-1920)
- Eerste eedaflegger in de olympische geschiedenis
(1920)
- Oorlogspiloot (1914-1918)
- Stichtend ondervoorzitter
van de Beroepsbond der Sportjournalisten (1912)
- Voorzitter van het BOIC (1955-1965)
- Voorzitter van de Federatie
voor Gehandicaptensport
- **Mecenas**

Verbind de labels met de voorwerpen.

Home trainer SMVD 548295

Skistoel SMVD 021469

Affiche SMVD 957426

Fakkel OS London 2012 SMVD 343957

Elk voorwerp heeft zijn eigen inventarisnummer en registratiefiche. Met dit nummer kan je het voorwerp makkelijk terugvinden in het depot. Op de registratiefiche noteert de collectiebeheerder, de naam, leeftijd van het voorwerp, de naam van de schenker, en nog tal van andere bijzondere weetjes over het voorwerp.

In een museum spreekt men van OBJECTEN als men voorwerpen uit de collectie bedoelt.

Vlag, 1920 SMVD 006434

Medaille OS 1920 SMVD 550598

Toptafel SMVD 998472

Houten badmintonset SMVD 002273

Kardinaalsbeker SMVD 003567

Schilderij: Olie op doek SMVD 354829

ERFGOED BESCHERMEN!

Het bewaren van erfgoed is één van de vele taken van een museum. Door erfgoed in de best mogelijke omstandigheden te bewaren wordt het veilig gesteld voor de toekomst. Het bewaren van erfgoed noemt men conservatie. De persoon die verantwoordelijk is voor de collectie noemt men de conservator of conservatrice. De conservator zorgt dat de bewaaromstandigheden ideaal zijn. De verzameling moet immers tegen zichtbare vijanden en onzichtbare aanvallers beschermd worden.

De zichtbare vijanden zijn: ongedierte, schimmel, brand, water, diefstal en vandalisme. De onzichtbare aanvallers zijn: licht, verkeerde temperatuur, verkeerde relatieve vochtigheid, verontreiniging.

Onzichtbare aanvallers? Check!

Licht

Licht kan zeer veel schade aanrichten. Schade door licht treedt geleidelijk op en is onherstelbaar. Dit wil zeggen dat de opgelopen schade onomkeerbaar is.

Daarom wordt licht beperkt in het depot. Bij het ontwerp van het museumdepot is er op gelet dat er geen direct daglicht kan binnenvallen. Voor de verlichting gebruikt men aangepaste lampen die men alleen gebruikt wanneer het nodig is. Want naast de sterkte van het licht is ook de duur van blootstelling aan licht bepalend voor mogelijke schade.

Temperatuur.

Temperatuur is niet schadelijk op zich, maar sommige materialen zijn ontzettend gevoelig voor te hoge of te lage temperaturen. In het museumdepot wordt een

constante 18 °Celsius gehandhaafd.

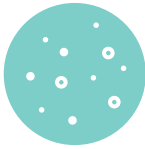
Relatieve vochtigheid (RV)

Het ontstaan van schimmel, roest op metalen voorwerpen, het uit elkaar vallen van leder, textiel zijn tekens dat de relatieve vochtigheid (RV) te hoog is. Er is dan teveel vocht in de lucht.

Als er te weinig vocht in de lucht is, dan is de relatieve vochtigheid te laag, de lucht is dan te droog. Houten voorwerpen bijvoorbeeld zouden dan kunnen barsten.

Temperatuur en relatieve vochtigheid beïnvloeden mekaar.

Beide parameters worden in het museumdepot steeds gemeten en opgevolgd. Indien nodig wordt er bijgestuurd om een stabiel binnenklimaat te hebben.

Verontreiniging

Schade door verontreiniging kan ontstaan door stof, vuil en vaste stoffen zoals zweet op handen. Schadelijke gassen en

vloeistoffen. In het museumdepot wordt gezorgd voor gecontroleerde verluchting zodat inwerken van schadelijke stoffen zoveel mogelijk vermeden wordt.

Niet aanraken alstublieft!

Op je handen bevinden zich zweet en vet. Als je voorwerpen aanraakt dan worden ze door de zuren en zouten in het zweet aangetast. Daarom mag je in een museum de voorwerpen uit de collectie nooit aanraken.

Als de conservator met voorwerpen uit de collectie werkt draagt hij steeds aangepaste handschoenen.

Zichtbare vijanden!

De zichtbare vijanden zijn: ongedierte, schimmel, brand, water, diefstal en vandalisme.

De collectie wordt regelmatig gecontroleerd op insecten, schimmels en andere mogelijke schade.

Ecologisch en duurzaam.

Het museumdepot: **PRESERVATION HALL VICTOR BOIN** werd met aandacht voor duurzaamheid ontworpen. De goede isolatie van muren en dak, gebruik van een warmtepomp, doordachte oriëntatie en inplanting zorgen ervoor dat het energieverbruik zeer laag is. Een deel van het museumdepot is voor andere musea beschikbaar als nooddepot.

Deze kast beschermt erfgoed tegen zichtbare vijanden en onzichtbare aanvallers. Heb jij ook een verzameling?

Teken hier je dierbaarste voorwerpen.

Zicht op licht! TEST

- Neem een stuk bedrukt papier of een stukje stof, liefst donkerblauw of zwart, en knip het doormidden.
- Leg 1 deel in de zon.
Het andere deel bewaar je in het donker.
- Wat zie je na 1 week, 2 weken, 1 maand.

Veel voorwerpen uit de collectie van het Sportimonium zijn samengesteld uit verschillende materialen.

Kan je zien uit welke materialen dit collectiestuk is samengesteld? Omcirkel de materialen.

HOUT

PAPIER

METAAL

LEDER

OLIEVERF

ZIJDE

KUNSTSTOF

RUBBER

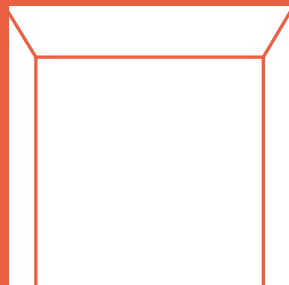
WOL

STRO

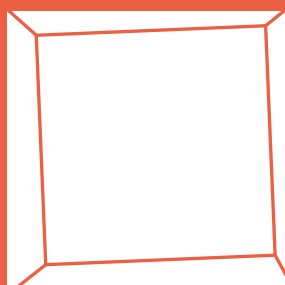

WAT BEWAREN VOOR ALTIJD?

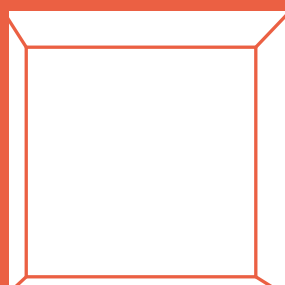
Wat bewaar jij? Vraag het aan je:

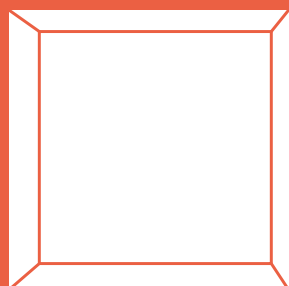
oma / opa

broer / zus

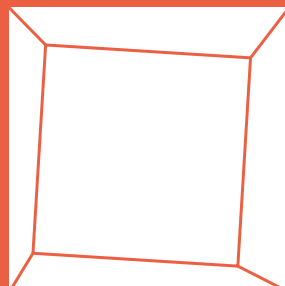
mama / papa

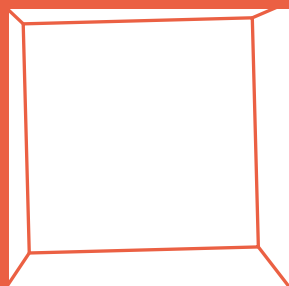
klasgenoot

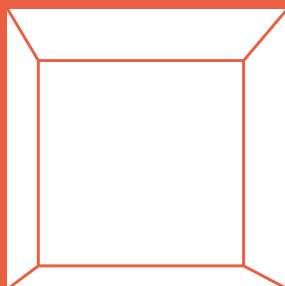
buur

vriend

tante / oom

meester / juf

Erfgoed van de wereld?

Werelderfgoed is erfgoed dat wereldwijd als dusdanig erkend wordt. De UNESCO-conventie van 1972 legde het zwaartepunt op de bescherming van landschappen en het behoud van het cultureel patrimonium. In 2003 kwam daar ook het immaterieel cultureel erfgoed bij, en in 2005 de bescherming en bevordering van de verscheidenheid aan cultuuruitingen, om te zorgen dat de rijkdom van al die verschillen in de wereld niet verloren gaat.

Ken je werelderfgoed door UNESCO erkend?

.....

.....

.....

(Erf)Goed gemaakt?

Erfgoed dat tastbaar is, dat kan worden aangeraakt, noemen we **materieel erfgoed**. Een oude koets, een sportbeker uit de vorige eeuw, een kasteel...

Immaterieel erfgoed kan je niet aanraken, je kan het alleen (her)beleven, als mensen ermee aan de slag gaan, het tonen of uitvoeren. *Denk bijvoorbeeld aan tradities, verhalen, liedjes, gewoontes, volkssporten, spelletjes, ambachten, dansen, geneeswijzen, processies, reuzenoptochten...*

Materieel en immaterieel erfgoed spelen vaak onder één hoedje.

Bij het krulbolspel bijvoorbeeld zijn de bollen, de staak en het speelveld materieel erfgoed, maar de spelregels, de sfeer en het sociale leven eromheen horen bij het immaterieel erfgoed.

Wat spelen we?

.....

Dit spelletje heet!

.....

Dit heb je nodig:

.....

.....

.....

Beschrijf het spel zodat iemand anders het kan spelen aan de hand van deze beschrijving. Wie weet wanneer? Misschien na 100, 200 of 1000 jaar?

Je speelt het spel zo!

.....

kegelen

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wist je dat je in de uitleendienst van het Sportimonium volksspelen en volkssporten kan lenen?

Pret verzekerd!
We verklappen je graag hoe de spelletjes gespeeld worden.

Roerend en onroerend erfgoed! Wat staat vast?

Als het materieel erfgoed niet verplaatsbaar is, spreken we van **onroerend erfgoed**: monumenten, landschappen, gebouwen, archeologische sites...

Kan je het erfgoed verplaatsen, dan spreken we van **roerend erfgoed**.

Onroerend erfgoed! Staat vast!

Ik zie, ik zie, in mijn stad of dorp zie ik een kasteel, monument, beschermd gebouw, beschermd landschap, ...

Noteer de naam en adres van onroerend erfgoed in jouw buurt:

.....

**PERSOONLIJK
OF CULTUREEL
ERFGOED?**

Geen zaak van zwart of wit!
Erfgoed is grenzeloos en heel
divers, wereldwijd erkend
of uniek, zoals elk mens.

ERFGOED VERTELT WIE WE ZIJN. EN ELKE VERHAAL IS UNIEK.

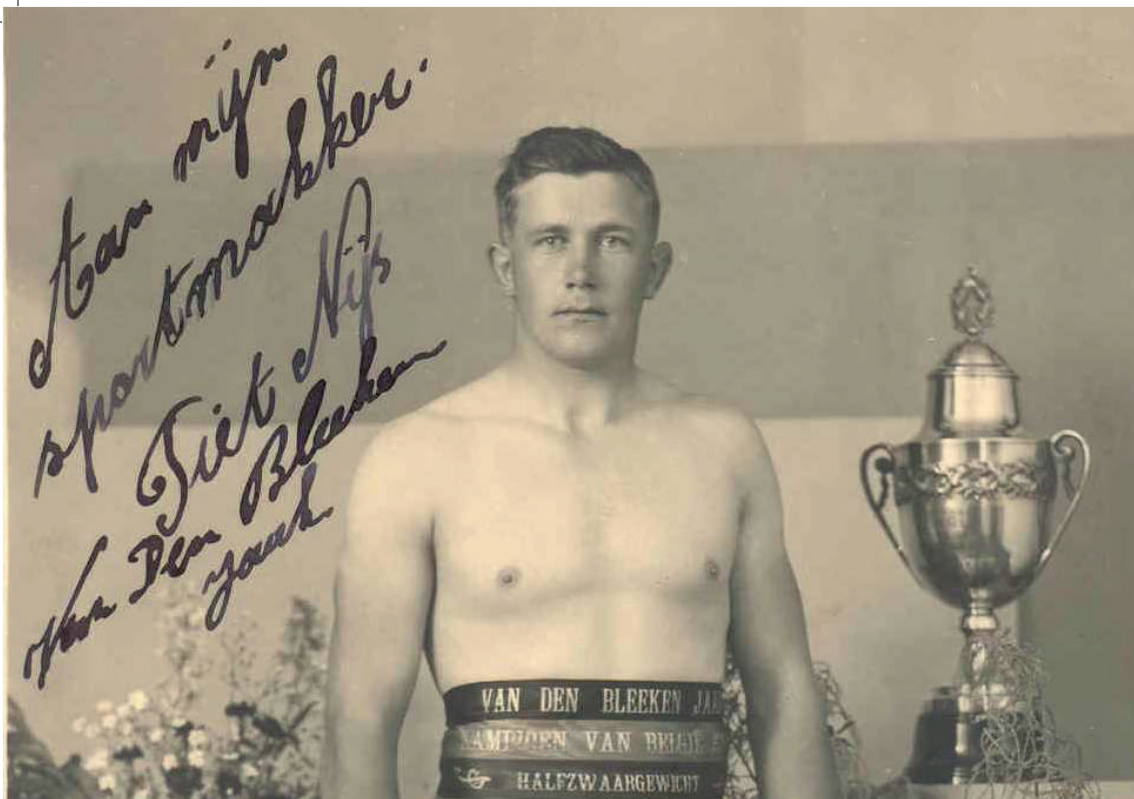
Ben je ook benieuwd naar (erfgoed) verhalen uit de hele wereld?

Smul dan eens van een ongekend gerecht.

Speel een spel uit een ander continent.

Vier een feest dat je nog niet kent.

Vertel over tradities, uit je land, familie, school, jeugdbeweging, sportclub,....

Like het Sportimonium op Facebook!

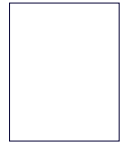
En blijf zo op de hoogte van al onze activiteiten ,
tentoonstellingen en evenementen.

Surf naar facebook.com/sportimonium

SPORTIMONIUM
MEER DAN EEN MUSEUM OVER SPORT

Deze herinneringen bewaar ik aan jou:

Laat je gauw van je horen?

lieve groet.

Knip dit kaartje uit en verstuur het!

Colofon

Vormgeving: De Bemanning • Fotografie: Wim Knapen

© Sportimonium - collectie Sportimonium

Zitgoed!

BEWAREN

*de schoenen van een sportman die een hardloopwedstrijd won
het harnas waar een ridder haast niet in bewegen kon*

*een vrouw, door wie geschilderd, je ziet nu nog haar gezicht
een beker van echt zilver die weer schittert in het licht*

*een boek waarin nog altijd staat wat iemand vroeger dacht
wel zes miljoen Insecten, dood per boot hierheen gebracht*

*een snijmachine die het na een eeuw nog altijd doet
een foto uit een oorlog die je niet vergeten moet*

*of van verdwenen huizen of van druiven achter glas
wat niet verloren gaat kan jou vertellen hoe het was*

*maar dat kan ook een briefje dat je nu geschreven hebt
je allereerste schoentje of je lievelingsrecept*

*want morgen is straks gisteren en jong wordt ooit bejaard
en later heb je vroeger als je hier iets in bewaart*

Sake van Steeuwen

SPORTIMONIUM
MEER DAN EEN MUSEUM OVER SPORT

SPORTIMONIUM vzw

Sport Vlaanderen Hofstade | Tervuursesteenweg z/n | 1981 Hofstade-Zemst

t +32 (0) 15 618 222 | sportimonium.be

TOERISME
VLAANDEREN

VLAAMS-
BRABANT

Vlaanderen
verbeelding werkt

SPORT.
VLAANDEREN

